

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 216/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. marca 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Tomášom Šimonovičom, ktorý koná v mene Advokátskej kancelárie VASIL, ŠIMONVIČ & partners, s. r. o., Kuzmányho 29, Košice, vo veci namietaného porušenia čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 78/2015 a jeho rozsudkom z 26. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 78/2015 a jeho rozsudkom z 26. októbra 2015. Dátum odovzdania sťažnosti na poštovú prepravu je nečitateľný.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca podal Okresnému súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) 14. mája 2004 žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemku v P [REDACTED], a to voči žalovaným [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „žalovaní“). Požadoval, aby po zrušení podielového spoluvlastníctva pozemok pripadol do jeho výlučného vlastníctva s tým, že každému zo žalovaných vyplatí po 20 020 Sk, teda 664,54 €. Žalovaní podali vzájomnú žalobu, ktorou sa domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva aj vo vzťahu k domu nachádzajúcemu sa na žalovanom pozemku, keďže tvrdili, že aj dom patrí do podielového spoluvlastníctva, pričom požadovali vyplatenie finančného vyrovnanja aj za dom.

Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 10 C 158/2004 z 13. októbra 2014 bolo zrušené podielové spoluvlastníctvo tak k pozemku, ako aj k domu s tým, že obe nehnuteľnosti boli prikázané do výlučného vlastníctva sťažovateľa s povinnosťou vyplatíť každému zo žalovaných za 1/10 pozemku po 3 001,90 € a z rozostavaného domu po 1 028 €, teda celkom po 4 029,90 € každému zo žalovaných.

Opravným uznesením okresného súdu č. k. 10 C 158/2004-563 z 13. októbra 2014 bol opravený výrok rozsudku čo do finančnej náhrady tak, že sťažovateľ má zaplatiť každému zo žalovaných po 5 571,90 €.

Sťažovateľ vo svojom odvolaní z 29. decembra 2014 podanom proti rozsudku okresného súdu žiadal tento zrušiť vo výroku týkajúcom sa zrušenia podielového spoluvlastníctva k domu a vo výroku o povinnosti výplaty žalovaným a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Co 78/2015-583, 8 Co 79/2015 z 26. októbra 2015, ktorý sa stal právoplatným 21. decembra 2015, bol rozsudok okresného súdu v spojení z opravným uznesením potvrdený.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Krajský súd podľa presvedčenia sťažovateľa nedal vo svojom rozsudku buď žiadnu odpoveď, alebo dostatočnú odpoveď na viaceré otázky a argumenty uvádzané v priebehu konania.

Predovšetkým je sťažovateľ toho názoru, že znalecký posudok znalkyne Ing. [REDAKOVANÉ] je nepresný a nezodpovedá reálnemu stavu, keďže neboli zohľadnené niektoré významné faktory znižujúce hodnotu pozemku, a to blízkosť pozemku k diaľnici, popradskému letisku a k náletovému kužeľu na toto letisko, ale tiež aj malá výmera pozemku pre výstavbu rodinných domov v súčasnosti. Ani koeficient povyšujúcich faktorov nebol určený správne, pretože nejde o pozemky so zvýšeným záujmom o kúpu.

Ďalej sťažovateľ namietal, že on je výlučným vlastníkom domu. Po dedičskom konaní, v ktorom žalovaní nadobudli spoluvlastnícky podiel po 1/10, bolo následne formou písomného vyhlásenia medzi účastníkmi dohodnuté, že žalovaní sa nebudú podieľať na ďalšej výstavbe tohto domu a súhlasili s vyplatením ich zdedených spoluvlastníckych podielov po 11 840 Kčs. Podľa názoru sťažovateľa tým došlo k zrušeniu a vyporiadaniu spoluvlastníctva k rozostavenej stavbe domu a na základe tejto dohody bol sťažovateľ dobromyseľný v tom, že mu patrí celá rozostavaná stavba. Okamihom spísania tejto dohody sťažovateľ vstúpil do dobromyseľnej držby, rozostavanú stavbu postupne dokončil, staral sa o ňu a nerušene ju užíval po zákonnú 10-ročnú lehotu a po jej uplynutí v roku 1995 spoluvlastnícke podiely žalovaných k stavbe nadobudol vydržaním a stal sa tak výlučným vlastníkom domu.

Okresný súd sa podľa sťažovateľa žiadnym spôsobom nevysporiadal s tým, prečo neuznáva písomné vyhlásenie účastníkov po skončení dedičského konania po ich matke ako základ nadobudnutia vlastníctva k rozostavanému rodinnému domu vydržaním. Ani krajský súd túto vadu nepreskúmateľnosti neodstránil. Krajský súd tým odňal sťažovateľovi ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom.

Krajský súd sa podľa sťažovateľa takmer vôbec nevysporiadal ani s jeho argumentáciou týkajúcou sa premlčania nároku.

Napokon sťažovateľ namieta, že boli zamietnuté jeho návrhy na ďalšie dokazovanie s poukazom na vznesenú námietku premlčania, ktorá však nebola dôvodná.

Sťažovateľ poukázal i na to, že podľa viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) už uvedené dôvody nezakladajú prípustnosť dovolania, čo potvrdzuje aj stanovisko občiansko-právneho kolégia z 3. decembra 2015, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovateľ napokon uviedol, že z opatrnosti podal aj dovolanie, keďže už uvedené stanovisko uvádza, že výnimočne môže byť založená prípustnosť dovolania, ale vzhľadom na toto stanovisko je nevyhnutné, aby pre nepreskúmateľnosť bola podaná aj sťažnosť ústavnému súdu.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sťažovateľa a základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky

sťažovateľa – ██████████ (...) bolo porušené rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/78/2015-583, 8Co/79/2015 zo dňa 26. 10. 2015 a konaním, ktoré mu predchádzalo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8 Co/78/2015-583, 8Co/79/2015 zo dňa 26. 10. 2015 a vracia vec na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Prešove vo veci sp. zn. 8Co/78/2015, 8Co/79/2015 porušovať základné práva a slobody sťažovateľa.

Krajský súd v Prešove je povinný nahradiť trovy konania v sume 363,79 € do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa(...)"

II.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a ústavný súd až subsidiárne.

Podľa princípu subsidiarity ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak o tejto ochrane nerozhodujú všeobecné súdy (porov. mutatis mutandis II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu

jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľ argumentuje nepreskúmateľnosťou rozsudku krajského súdu, keďže tento nedal dostatočné odpovede na jeho viaceré námietky. Tým zároveň odňal sťažovateľovi ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom. Vzhľadom na stanovisko občiansko-právneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré výnimočne pripúšťa prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, podal sťažovateľ z opatrnosti tak dovolanie, ako aj sťažnosť ústavnému súdu.

V zmysle už popísaných konklúzií možno uzavrieť, že právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje sťažovateľovi účinný právny prostriedok ochrany jeho základných práv a slobôd, ktorý sťažovateľ využil (t. j. podal dovolanie), pričom vo veci dosiaľ nebolo najvyšším súdom o dovolaní právoplatne rozhodnuté. Inak povedané, v tejto chvíli sa sťažnosť podaná ústavnému súdu javí byť predčasne podaná, keďže existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd) oprávnený poskytnúť ochranu sťažovateľovým základným právam a slobodám.

Posudzujúc sťažnosť sťažovateľa, ústavný súd uzatvára, že prijatím sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu – najvyšší súd a ústavný súd (porov. *mutatis mutandis* II. ÚS 1/08, II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 420/2011). Išlo by o taký stav, ktorý je v právnom štáte neaprobovateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len obtiažne odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu

Reflektujúc takto pertraktované závery, ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

Ako addendum ústavný súd zdôrazňuje právny názor, ktorý opakovane vo svojej judikatúre vyslovil (akcentujúc pritom závery rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská v. Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, najmä jeho body 51, 53, 54) a podľa ktorého, majú na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. napadnutému rozsudku) krajského súdu (porov. napr. III. ÚS 114/2010, I. ÚS 165/2010).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2016